

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Rituale (Kranken- und Sterberitus, Begräbnisritus), lat.
mit dt. Rubriken · Totenoffizium, lat. · Prozessionale, lat.
mit dt. Rubriken · ‚Donaeschinger Passion‘
(Evangelienlesungen zur Passion mit ...**

**Oberrheinischer Sprachraum (Straßburg,
Dominikanerinnenkloster St. Nikolaus in undis oder Freiburg i.
Br., Dominikanerinnenkloster Adelhausen), um 1470-1475**

Psalmi poenitentiales (Bußpsalmen)

[urn:nbn:de:bsz:31-93571](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-93571)

gesingē werde. Es wer den für
ethliche psonen den der orden me
schuldig wer so sinderliche an
dacht & sichte das doch mit lich
te doch zu timde ist / wān man
dān die selbe an mit singett so
den die collect **Debitū** huma
ni kint so sprech der pester
mit luter stym **pr̄ n̄r.** so sy das
hörent so sollent sy vnder we
gen lassen & sy vor sprechent
vñ alle in stille sprechent **pr̄**
n̄r. So & geendet ist so sprech
der priester mit luter styme
Et ne nos **ad** porta inferi. **Do**
vobiscū. **Orem?** **Satisfaciat** als

vor **2** **es.** **Septem ps.**

Dne ne in furore tuo ar
guas me neq; in ira tua

hier 7 brief
psalmen

corripies me. **M**iserere mei quoniam
 infirmus sum: sana me domine quoniam
 turbata sunt ossa mea. **E**t anima
 mea turbata est valde: et tu domine
 usquequo. **C**onverte domine et eripe
 animam meam: saluum me fac propter
 misericordiam tuam. **Q**uia non est in mor-
 te qui memor sit tui in inferno
 autem quis confitebitur tibi. **L**abo-
 ram in gemitu meo: lauabo per sin-
 gulas noctes lectum meum: lacrimis
 meis stratum meum rigabo. **T**ur-
 batus est a furore oculus meus: inue-
 teravi inter omnes inimicos meos.
Discedite a me omnes qui operamini
 iniquitatem: quoniam exaudiuit dominus
 vocem fletus mei. **E**xaudiuit
 dominus deprecationem meam: dominus orationem
 meam suscepit. **R**ubescant et

gubentur vehementer omnia
inimici mei cogitantur et erubescant

B valde velociter. **G**la p.
Eati quorum remisse sunt
iniquitates et quorum tecta sunt peccata

B et vir tuus non imputabit dominus
peccatum nec est in spiritu eius dolus

Quoniam tacui inveteraverunt ossa
mea dum clamarem tota die.

Quoniam die ac nocte gravata est super
me manus tua quersus sum in
rumpna mea dum configitur spiritus meus

Delictum meum cognovisti et in
iniquitatem non abscondi. **D**ixi confitebor
adversum me iniquitatem meam
domino et tu remisisti impietatem
peccati mei. **P**rohaec erabit ad
te omnis sanctus in tempore optimo

Verūtame īdihūno aquaz mil-
 taz addm n̄ ad p̄ximabūt **G**ues
 refugū meū a tribulacione que cir-
 cumdedit me. exultacio mea erue
 me a circumdantibz me. **I**ntelan-
 tē dabo t̄ instruiam te ī mā hac
 gradieris firmabo sup te ocl̄s m̄s

Nolite fieri sicut equus t̄ mulg
 in quibz n̄ ē intel̄ct̄. **I**n chamo t̄
 freno maxillas eoz constige qui
 nō ad p̄ximant ad te. **M**ulta flagel-
 la p̄cc̄oris sp̄antes aut̄ ī dño mā
 circumdedit me dabit. **L**etamini
 ī dño mā et exultate ī sp̄s t̄ gl̄a-
 minī om̄s recti corde. **G**l̄a. **ps**

Dñe ne ī furore tuo arguas
 me neq; ī ira tua corripi-
 as me. **Q**m̄ sagitte tue īfixe s̄

m̄ & confirmasti sup me manū tuā

Non est sanitas in carne mea a
facie ire tue n̄ ē pax ossib; meis
a facie peccatorū meorū. **Q**m̄ iniquita-
tes mee sup gresse sunt capud
meū & sic onus gravata ē sup me

Putruerūt & corrupte s̄ cicca-
trices mee a facie insipientie
mee. **M**iser factus sum & curvatus

sū usq; in finem tota die gestatus
ingrediebar. **Q**m̄ lumbi mei im-
pleti s̄ illis lombis & n̄ ē sanitas
in carne mea. **A**fflictus sū & hūi-

latus sū nimis rugiebam age-
mitu cordis mei. **D**ñe ante te
oīa desiderium me & gemitus meus
ad te nō ~~aspōdit~~ absconditus.

Cor meū turbatum ē dereliquit

me virtus mea **o**culos meos
 et ipm n̄ ē merū. **I**mmia mei et
 pximi mei ad v̄sbm me appinqua
 uert et steterunt. **E**t qui iuxta me
 erant delonge steterunt et v̄m fa
 ciebant qui querebant aīq̄ meā
Et qui in querebant malā m̄
 locuti s̄ vanitates dolos tota die
 meditabantur. **E**go aut̄ tamq̄ sur
 dus nō audiebā et sic mutus nō
 aperiens os sinū. **E**t fcs sum sic
 homo nō audiens et n̄ h̄ms more
 suo redarguaciones. **Q**m̄ m̄te
 dñe sp̄an̄ tu exaudies me dñe
 de m̄s. **Q**uia dixi neq̄n sup̄ gau
 deant in inimici mei et dū cōmo
 uent̄ pedes mei sup̄ me maḡ
 locuti. **Q**m̄ ego in flagella pat̄q̄

sū & dolor m̄s in asp̄cū meo semp
Quoniam iniquitatem meam annūciabo
& cogitabo ap̄c̄o meo. **I**mmūia autē
mei v̄iuit & cōfirmati sunt sup̄ me
& multiplicati sunt qui oderunt
me inique. **Q**ui retribuunt mala
p̄ bonis detrahebant in quā seq̄
bar bonitate. **N**e derelinquas
me dñe. **D**ñe d̄s m̄s ne discesseris
a me. **I**ntende in adiutorium me
um dñe d̄s salutis mee. **G**loria **Ps.**

Miserere mei d̄s sc̄dm magnā
m̄m̄z tuā. **E**t sc̄dm multitu
dine misericordiā tuā dele in
iquitate meā. **A**mplius laua me
ab iniquitate mea & ap̄c̄o meo
mūda me. **Q**uoniam iniquitate meā
ego cognosco & pecc̄m meū cōtra

6

me ē semp **T**ibi solū peccavi & ma-
hū coram te feci ut iustificeris in
sermonibz tuis & vincas cū iudi-
caris. **Q**uæ ei iniquitatibz concepta
sūt & in peccatis concepta me mī mea.
Quæ ei veritatem dilexisti in
certa & occulta sapie tue manife-
stasti mī. **A**spice me dñe ysopo
& mundabor lanab me & sup ni-
væ dealbabor. **A**uditū meo da-
bis gaudium & leticiā & exultabūt
ossa humiliata. **A**verte faciem
tuā a peccatis meis & om̄s iniquitates
meas dele. **Q**uorū mundū crea mī
me d̄s & sp̄m rectū in noua in
visceribz meis. **N**e proicias me
a facie tua & sp̄m san̄m tuū ne au-
feras a me. **R**edde mī leticiam
salutaris tui & sp̄m p̄ncipali cō-

firma me **D**ocebo iniquas vias
tuas et impium ad te convertentur

Libera me de sanguinibus deus deus
salutis mee et exultabit lingua
mea iustitiam tuam **D**omine labia

mea aperies et os meum annun-

ciabit laudem tuam **Q**uia si volu-

isses sacrificium dedissem utique

holocaustis non delectaberis

Sacrificium deo spiritus contribulatus

cor contritum et humilatum deus non de-

spicias **B**enigne fac domine in bo-

na voluntate tua syon ut edi-

ficientur muri ierusalem **T**ime accep-

tabis sacrificium iusticie obla-

ones et holocausta tunc imponet

D super altare tuum vitulos **Ps**

Ne exaudi orationem meam et

62

clamor meus ad te veniat. **N**on au-
 tem faciem tuam a me. in quacumque
 die tribulor inclina ad te me au-
 rem tuam. **I**n quacumque die inuo-
 canero te. velociter exaudi me.
Quia defecerunt sicut fumus dies mei.
 et ossa mea sicut cinis auerunt.
Percussus sum ut femur et aruit
 cor meum. quia oblitus sum comedere
 panem meum. **V**oce gemitus mei.
 adhesit os meum carni mee. **S**icut
 fons super pellicano solitudinis. fons
 super sic in dicorax in domicilio. **E**i
 gilaui. et fons super sic passer solita-
 ris in tecto. **T**ota die exprimebant
 in inimici mei. et qui laudabant
 adversum me iurabant. **Q**uia cine-
 rem tanquam panem manducabam.

as
 ent
 ds ds
 nqua
 bia
 m
 volu
 q
 b
 atus
 de
 bo
 di
 accep
 ao
 onet
 .ps
 t

et poculum meum cum fletu miscerem
facie tue et in indignationis tue. quod ele
phans allisisti me. **D**ies mei sicut um
bra declinaverunt: et ego sicut femur
aridum. **T**u autem domine ierusalem permanes.
et memoriale tuum in indignatione et ge
neratione. **T**u exsurgens misereberis
sion quod tempus miserendi eius
quod venit tempus. **Q**uia placuerunt
seruis tuis lapides eius: et terra
eius miserabitur. **E**t timebit genus
nomen tuum domine: et omnes reges terre glori
am tuam. **Q**uia edificavit dominus sion: et vi
debit in gloria sua. **R**espexit in orationem
humilium: et non spernit precem eorum.
Scribantur haec in generatione alte
ra: et populus qui creabitur laudabit
dominum. **Q**uia prospexit de excelsis sancto
suo: dominus de caelo in terram aspexit

Ut audiret gemitu q̄peditoꝝ:
 vt solueret filios m̄teremptoꝝ
At annūciat in syon nō dñm: &
 laudem eiꝝ in ierlm̄. **I**n come-
 mendo ppl̄s in vñū & reges:
 ut seruiant dño. **R**espondit ei
 in via v̄tutis sue: paucitate
 dieꝝ meoꝝ nunciā in. **N**e re-
 voces me in d̄m̄idio dieꝝ meoꝝ:
 in generacionē & generacionē
 anni tui. **I**nicio tu dñe terram
 fundasti & opa manū tuaz s̄
 celi. **I**p̄i p̄ibūt tu aut̄ p̄manes:
 & om̄s sic̄ vestimentū veteres-
 cent. **E**t sic̄ optorū mutabis
 eos & mutabūt. tu aut̄ idem ip̄e
 es & anni tui nō deficient. **A**i-
 lū seruoꝝ tuoꝝ habitabūt: & se-
 mē eoz̄ in seculū diriget. **ps̄.**

De profundis clamaui ad te dñe
dñe exaudi vocē meā **A**iant
aures tue intendentēs in vocem
deprecationis mee **S**i iniquitates
observaberis dñe quis sustinebit
Quia apud te propitiatio ē et pro lege
tua sustinuit dñe **S**ustinuit aīa
mea in verba eius sperant aīa mea
in dño **A** custodia matutina usq; ad
noctem sperat isrl' in dño **Q**uia dñm apud
mā et copiosa apud eū redemptio
Et ipse redimet isrl' ex omnib; iniqui-
tatib; eius **G**loria p̄ri. **O**der **R**egem.
Dñe exaudi orōz meā amik; **p̄s**
pape obsecrationē meā in
veritate tua exaudi me in tua iusti-
cia **E**t nō intres iudiciū cū seruo
tuo qz nō iustificabit in conspectu tuo
omnis vivens **Q**uia persecutio ē nimis

cus animam meam humiliavit mirra
 vitam meam **Q**ollocavit me in ob-
 scuro sicut mortuos scilicet et anxietas
 est super me spiritus meus in me turbatus
 est cor **M**emor sum dierum antiquorum
 meditatus sum in omnibus ~~omnibus~~ opi-
 bus tuis in factis manuum tuarum
 meditabor **E**xpandi manus meas
 ad te anima mea sicut terra sine aqua est.
Relocater expandi me domine deficiat
 spiritus meus **N**on avertas faciem tuam
 a me et similis ero descendētibus
 in lacum **A**uditam fac in mane
 misericordiam tuam quia in te speravi **N**ota
 fac in viam iniquam ambulam quia
 ad te levavi animam meam **A**rripe
 me de inimicis meis domine ad te con-
 fugi doce ~~facere~~ me facere volun-
 tatem tuam quia deus meus es tu **S**piritus

te dno
Ant
 orem
 tatis
 timebit
 lege
 t ana
 mea
 sp ad
 mm apd
 pao
 m qu
 em
 ps
 m
 nisa
 rno
 tuo
 mm

tuus bonus deducet me intra vitam
propter nomen tuum domine misericordia mea
in equitate tua. **A**duces me detribu-
lacione animam meam et in misericordia tua di-
spertes inimicos meos. **E**t perdes
omnes qui tribulant animam meam quoniam
ego servus tuus sum. **an** **A**llerem
miseris domine delicta mea^{mea} vel pa-
rentum meorum^{nostrorum} neque vindictam sumas
de peccatis meis. **k. x. k. p. m.** Et
ne nos. **v.** **S**alvos fac servos tuos
et ancillas tuas. **D**ominus meus sperantes
in te. **D**omine exaudi. **oro.**
Dominus cum spiritu est misereri semper
et parcere suscipe deprecationem
nostram et quos delictorum catena gstru-
git misericordia tue pietatis absol-
uat per christum dominum. **v.** **A** porta in-
feri. **frue** domine animas eorum. **D**omine ex.

Dōs venie largitor & humane
salutis auctor q̄s clemenciā
tuam ut nr̄e gregacionis fr̄es
& sorores familiares & bñfactores
quī ex hoc s̄cō transierūt b̄ta in
semp v̄gīe intercedente cū oībz
s̄as ad p̄prie b̄titudis ḡsorcū
p̄venire ḡcedas. **oro**

Dōs qui nos pr̄em & nr̄em
honorare p̄cepisti miserere
clementer aīabz parentū nr̄oz
eozq; p̄cā dūmte nobz eos
in eterne claritatis gaudio fac

Aideliū d̄s om̄i **oro** videre
ḡditor & redemptor aīabz
famuloz famulazq; tuaz remis-
sionē amtoz p̄tribue p̄ctoꝝ ut
in dulgenciā qm̄ ^{semper} optauerūt p̄iis

supplicationibus sequantur **Q**uoniam
In diebus rogatione ante letania. a.

Exurge domine adiuua nos et libe
ra nos pro nomine tuo al. **Deus au-**
ribus nostris audiamus pres nri an
nunciantur nob. **B. Exurge**
Ostende nob domine misericordiam tuam. Et

D salutare tuum da nob domine ex.
arce domine parce populo tuo.
ut dignis flagellationibus casti
stigatq. in tua misericordia respi

D omine in adiutorium **ps** ret. **ps**
meum intende domine ad adiu
uandum me festina **C**onfundantur
et refereantur qui querunt animam meam.

Auertantur retrorsum et erubescant
qui volunt in mala **A**uertantur
statim erubescentes qui dicunt michi
euge euge **A**xultent et letentur
inter omnes qui querunt te et dicant